

31993L0007

L 74/74

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

27.3.1993

SMERNICA RADY 93/7/EHS

z 15. marca 1993

o navrátení predmetov kultúrnej hodnoty nezákonne vyvezených z územia členského štátu

RADA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva, najmä na jej článok 100a,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,

v spolupráci s Európskym parlamentom ⁽²⁾,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽³⁾,

keďže článok 8a zmluvy ustanovuje najneskôr do 1. januára 1993 zriadenie vnútorného trhu, ktorý zahŕňa oblasť bez vnútorných hraníc, v ktorej je v súlade s ustanoveniami zmluvy zabezpečený voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu;

keďže za podmienok a v medziach stanovených článkom 36 zmluvy si členské štáty po roku 1992 ponechávajú právo určovať svoje národné kultúrne bohatstvo a prijímať potrebné úpravy na ich ochranu v tejto oblasti bez vnútorných hraníc;

keďže by sa preto mali prijať úpravy umožňujúce členským štátom navrátenie na ich územie predmetov kultúrnej hodnoty, ktoré sú označené ako národné kultúrne bohatstvo v zmysle uvedeného článku 36 a ktoré boli vyvezené z ich územia porušením vnútroštátnych opatrení alebo nariadenia Rady (EHS) č. 3911/92 z 9. decembra 1992 o vývoze kultúrneho majetku ⁽⁴⁾; keďže uplatňovanie týchto úprav by malo byť čo najjednoduchšie a čo

najúčinnejšie; keďže na uľahčenie spolupráce ohľadom navrátenia by mal byť rozsah pôsobnosti týchto úprav obmedzený iba na predmety patriace do spoločných kategórií predmetov kultúrnej hodnoty; keďže z toho dôvodu cieľom prílohy k tejto smernici nie je určovanie predmetov, ktoré sa v zmysle uvedeného článku 36 považujú za národné kultúrne bohatstvo, ale iba určovanie kategórií predmetov, ktoré môžu byť označené ako národné kultúrne bohatstvo a ktoré príslušne môžu byť predmetom konania o navrátení v zmysle tejto smernice;

keďže táto smernica by sa mala vzťahovať tiež na predmety kultúrnej hodnoty, ktoré sú označené ako národné kultúrne bohatstvo a ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť verejných zbierok alebo inventárov cirkevných inštitúcií, no nepatria do týchto spoločných kategórií;

keďže medzi členskými štátmi by sa mala ustanoviť administratívna spolupráca pri riešení otázok týkajúcich sa ich národného kultúrneho bohatstva, a to v tesnom spojení s ich spoluprácou v oblasti odcudzených umeleckých diel, pričom sa Interpolu a iným kvalifikovaným orgánom, ktoré vedú podobné zoznamy, ohlasujú najmä stratené, odcudzené alebo nezákonne vyvezené predmety kultúrnej hodnoty, ktoré tvoria časť ich národného kultúrneho bohatstva a verejných zbierok;

keďže konanie o navrátení ustanovené touto smernicou je prvým krokom pri zakladaní spolupráce medzi členskými štátmi v tejto oblasti v rámci vnútorného trhu; keďže cieľom je vzájomné uznanie príslušných vnútroštátnych právnych predpisov; keďže je preto potrebné ustanoviť najmä poradný výbor, ktorý má pomáhať Komisii;

keďže nariadenie (EHS) č. 3911/92 ustanovuje spolu s touto smernicou systém spoločenstva na ochranu kultúrneho majetku členských štátov; keďže deň, do ktorého musia členské štáty

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 53, 28.2.1992, s. 11

a Ú. v. ES C 172, 8.7.1992, s. 7.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 176, 13.7.1992, s. 129

a Ú. v. ES C 72, 15.3.1993.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 223, 31.8.1992, s. 10.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 395, 31.12.1992, s. 1.

dosiahnuť súlad s touto smernicou, musí byť čo najbližšie ku dňu nadobudnutia účinnosti uvedenej smernice; keďže so zreteľom na charakter ich právnych systémov a rozsah zmien ich právnych predpisov potrebných na uplatňovanie tejto smernice, budú niektoré štáty potrebovať dlhšie časové obdobie,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Na účely tejto smernice:

1. „Predmet kultúrnej hodnoty“ je predmet, ktorý:

— je pred jeho nezákonným vyvezením z územia členského štátu alebo po ňom označený ako „národné kultúrne bohatstvo, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu“ podľa vnútroštátnych právnych predpisov alebo administratívnych postupov v zmysle článku 36 zmluvy

a

— patrí do niektorej z kategórií uvedených v prílohe alebo nepatrí do žiadnej z týchto kategórií, ale tvorí neoddeliteľnú súčasť:

— verejných zbierok zapísaných v inventároch múzeí, archívov alebo fondoch knižníc.

Na účely tejto smernice „verejné zbierky“ sú zbierky vo vlastníctve členského štátu, miestneho alebo regionálneho orgánu v rámci členského štátu alebo inštitúcie so sídlom na území členského štátu, ktorá sa v súlade s právnymi predpismi toho členského štátu považuje za verejnú inštitúciu, pričom je takáto inštitúcia majetkom členského štátu, miestneho alebo regionálneho orgánu, alebo je ním z veľkej časti financovaná,

— inventárov cirkevných inštitúcií.

2. „Nezákonný vývoz z územia členského štátu je:“

— vývoz z územia členského štátu porušením právnych predpisov na ochranu národného kultúrneho bohatstva alebo porušením nariadenia (EHS) č. 3911/92 alebo

— nevrátenie po uplynutí lehoty zákonného dočasného vývozu alebo každé porušenie iných podmienok týkajúcich sa takého dočasného vývozu.

3. „Žiadajúci členský štát“ je členský štát, z územia ktorého sa predmet kultúrnej hodnoty nezákonne vyviezol.

4. „Požiadaný členský štát“ je členský štát, na území ktorého sa nachádza predmet kultúrnej hodnoty, ktorý bol nezákonne vyvezený z územia iného členského štátu.

5. „Navrátenie“ je fyzické navrátenie predmetu kultúrnej hodnoty na územie žiadajúceho členského štátu.

6. „Vlastník“ je osoba fyzicky vykonávajúca faktickú moc nad predmetom kultúrnej hodnoty pre seba samu.

7. „Držiteľ“ je osoba vykonávajúca faktickú moc nad predmetom kultúrnej hodnoty pre tretie osoby.

Článok 2

Predmety kultúrnej hodnoty, ktoré boli nezákonne vyvezené z územia členského štátu, sa navrátiť v súlade s postupom stanoveným a za podmienok stanovených touto smernicou.

Článok 3

Každý členský štát vymenúva jeden alebo viac ústredných orgánov, ktoré vykonávajú úlohy ustanovené v tejto smernici.

Členské štáty informujú Komisiu o všetkých ústredných orgánoch, ktoré vymenújú podľa tohto článku.

Komisia zverejňuje zoznam týchto ústredných orgánov a všetky zmeny týkajúce sa týchto orgánov v sérii C *Úradného vestníka Európskych spoločenstiev*.

Článok 4

Ústredné orgány členských štátov navzájom spolupracujú a podporujú konzultácie medzi príslušnými národnými orgánmi členských štátov, ktoré najmä:

1. na základe žiadosti žiadajúceho členského štátu pátrajú po špecifikovanom predmete kultúrnej hodnoty, ktorý bol nezákonne vyvezený z jeho územia, a totožnosti jeho vlastníka a/alebo držiteľa. Žiadosť musí obsahovať všetky informácie potrebné na ulahčenie takéhoto pátrania, najmä údaj o skutočnom alebo predpokladanom mieste výskytu predmetu;

2. oznamujú dotknutým členským štátom, keď sa na ich vlastnom území nájde predmet kultúrnej hodnoty a existujú rozumné dôvody domnievať sa, že tento predmet bol nezákonne vyvezený z územia iného členského štátu;

3. umožňujú príslušným orgánom žiadajúceho štátu kontrolovať, či dotknutý predmet je predmetom kultúrnej hodnoty, pokiaľ sa kontrola vykoná do dvoch mesiacov od oznámenia ustanoveného v odseku 2. Ak sa kontrola nevykoná v stanovenej časovej lehote, odseky 4 a 5 sa prestanú uplatňovať;

4. prijímajú v spolupráci s dotknutými členskými štátmi všetky potrebné opatrenia na fyzické uchovávanie predmetu kultúrnej hodnoty;

5. prostredníctvom potrebných predbežných opatrení zabraňujú činnosti mariacej konanie o navrátení;

6. konajú ako sprostredkovateľ medzi vlastníkom a/alebo držiteľom a žiadajúcim členským štátom ohľadom navrátenia. Na tento účel môžu príslušné orgány požiadaného členského štátu bez toho, aby bol dotknutý článok 5, najprv uľahčovať vykonanie arbitrážneho konania v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi požiadaného štátu, pokiaľ na to žiadajúci štát a vlastník alebo držiteľ udelia svoj oficiálny súhlas.

Článok 5

Žiadajúci členský štát môže na príslušný súd v požiadanom členskom štáte podať žalobu proti vlastníkovi alebo prípadne držiteľovi s cieľom zabezpečiť navrátenie predmetu kultúrnej hodnoty, ktorý bol nezákonne vyvezený z jeho územia.

Súdne konanie sa môže začať, iba ak žalobu sprevádza:

- dokument opisujúci predmet, ktorý je predmetom žaloby, a v ktorom sa uvádza, že ide o predmet kultúrnej hodnoty,
- vyhlásenie príslušných organov žiadajúceho členského štátu, že predmet kultúrnej hodnoty bol nezákonne vyvezený z jeho územia.

Článok 6

Ústredný orgán žiadajúceho členského štátu ihneď informuje ústredný orgán požiadaného členského štátu o začatí súdneho konania s cieľom zabezpečiť navrátenie dotknutého predmetu.

Ústredný orgán požiadaného členského štátu ihneď informuje ústredné orgány iných členských štátov.

Článok 7

1. Členské štáty ustanovujú vo svojich právnych predpisoch, že lehota na uplatnenie nároku na navrátenie podľa tejto smernice uplynie jeden rok odo dňa, keď sa žiadajúci členský štát dozvedel o mieste výskytu predmetu kultúrnej hodnoty a totožnosti jeho vlastníka alebo držiteľa.

V každom prípade lehota na uplatnenie nároku na navrátenie uplynie 30 rokov odo dňa, keď bol predmet kultúrnej hodnoty nezákonne vyvezený z územia žiadajúceho členského štátu. Ak však ide o predmety, ktoré tvoria časť verejných zbierok uvedených v článku 1 ods. 1, alebo o cirkevný majetok v členských štátoch, v ktorých sa naň vzťahujú osobitné úpravy na ich ochranu podľa vnútroštátneho práva, uplynie lehota na uplatnenie nároku na navrátenie po 75 rokoch, s výnimkou členských štátov, v ktorých je uplatnenie nároku na navrátenie nepremlčateľné, ako aj v prípade bilaterálnych zmlúv medzi členskými štátmi, v ktorých je stanovená lehota premlčania presahujúca 75 rokov.

2. Konanie o navrátení sa nezačne, ak vývoz z územia žiadajúceho členského štátu nie je ku dňu podania žaloby nezákonný.

Článok 8

Pokiaľ články 7 a 13 neustanovujú inak, príslušný súd nariadi navrátenie dotknutého predmetu kultúrnej hodnoty, ak sa

preukáže, že ide o predmet kultúrnej hodnoty v zmysle článku 1 ods. 1, ktorý bol nezákonne vyvezený z územia štátu.

Článok 9

Ak sa nariadi navrátenie predmetu kultúrnej hodnoty, príslušný súd v požiadaných štátoch zabezpečí vlastníkovi poskytnutie odškodnenia vo výške, ktorú považuje za primeranú vzhľadom na okolnosti prípadu, pokiaľ vlastník postupoval pri nadobudnutí predmetu s riadnou starostlivosťou.

Dôkazné bremeno sa riadi právnymi predpismi požiadaného členského štátu.

V prípade darovania alebo dedičstva nesmie byť právne postavenie vlastníka výhodnejšie ako postavenie osoby, od ktorej predmet získal.

Žiadajúci členský štát uhradí po navrátení predmetu uvedené odškodnenie.

Článok 10

Náklady vzniknuté pri uplatňovaní rozhodnutia o navrátení predmetu kultúrnej hodnoty znáša žiadajúci členský štát. To isté platí o nákladoch spojených s opatreniami uvedenými v článku 4 ods. 4

Článok 11

Úhrada primeraného odškodnenia podľa článkov 9 a 10 sa nedotýka práva žiadajúceho členského štátu požadovať úhradu týchto čiastok od osôb zodpovedných za nezákonný vývoz predmetov kultúrnej hodnoty z jeho územia.

Článok 12

Vlastníctvo predmetov kultúrnej hodnoty sa po navrátení riadi právnymi predpismi žiadajúceho členského štátu.

Článok 13

Tato smernica sa bude uplatňovať na predmety kultúrnej hodnoty nezákonne vyvezené z územia členského štátu od 1. januára 1993 vrátane.

Článok 14

1. Každý členský štát môže svoj záväzok na navrátenie predmetov kultúrnej hodnoty rozšíriť aj na iné kategórie predmetov, ako sú uvedené v prílohe.

2. Každý členský štát môže úpravy ustanovené touto smernicou uplatňovať na žiadosti o navrátenie predmetov kultúrnej hodnoty nezákonne vyvezených z územia iných členských štátov pred 1. januárom 1993.

Článok 15

Táto smernica sa nedotýka žiadneho občianskeho alebo trestného konania, ktoré môže začať žiadajúci členský štát a/alebo vlastník odcudzeného predmetu kultúrnej hodnoty podľa vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov.

Článok 16

1. Členské štáty zasielajú Komisii každé tri roky správu o uplatňovaní tejto smernice. Prvýkrát zašlú túto správu vo februári 1996.
2. Komisia zasiela Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru každé tri roky správu o posúdení uplatňovania tejto smernice.
3. Rada posúdi účinnosť tejto smernice po uplynutí trojročného obdobia jej uplatňovania a na návrh Komisie vykoná všetky potrebné úpravy.
4. V každom prípade Rada každé tri roky na návrh Komisie preskúma čiastky uvedené v prílohe a prípadne ich na základe hospodárskych a menových ukazovateľov v spoločenstve aktualizuje.

Článok 17

Komisii pomáha výbor zriadený článkom 8 smernice (EHS) č. 3911/92.

Výbor preskúma všetky otázky týkajúce sa uplatňovania prílohy k tejto smernici, ktoré prednesie predseda buď na základe vlastného podnetu, alebo na žiadosť zástupcu členského štátu.

Článok 18

Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a administratívne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do deviatich mesiacov od jej prijatia, s výnimkou Belgického kráľovstva, Spolkovej republiky Nemecko a Holandského kráľovstva, ktoré musia dosiahnuť súlad s touto smernicou najneskôr do dvanástich mesiacov od jej prijatia. Bezodkladne o tom budú informovať Komisiu.

Keď členské štáty prijmú tieto opatrenia, tieto budú obsahovať odkaz na túto smernicu alebo ich bude sprevádzať takýto odkaz pri ich úradnom uverejnení. Metodiku týchto odkazov ustanovia členské štáty.

Článok 19

Tato smernica je adresovaná členským štátom.

V Bruseli 15. marca 1993

Za Radu

predseda

M. JELVED

PRÍLOHA

Kategórie uvedené v druhej zarážke článku 1 ods. 1, do ktorej musia patriť predmety označené ako „národné kultúrne bohatstvo“ v zmysle článku 36 zmluvy s cieľom použitia tejto smernice pri ich navrátení:

- A. 1. Archeologické predmety staršie ako 100 rokov, ktoré sú produktmi:
- vykopávok a nálezov na zemi a pod vodou,
 - archeologických lokalít,
 - archeologických zbierok.
2. Prvky, ktoré sú integrálnou súčasťou umeleckých, historických alebo náboženských pamiatok, ktoré boli rozobrané a ktorých vek presahuje 100 rokov ⁽¹⁾.
3. Obrazy a malby vytvorené výhradne ručne, akoukoľvek technikou a z akéhokoľvek materiálu ⁽¹⁾.
4. Mozaiky okrem tých, ktoré sú uvedené v kategóriách 1 a 2, a kresby vytvorené výhradne ručne, akoukoľvek technikou a z akéhokoľvek materiálu ⁽¹⁾.
5. Originály rytín, grafík, sietotlačí a litografií s ich príslušnými štočkami a originály plagátov ⁽¹⁾.
6. Originály sôch alebo súsoší (plastík) a kópie vytvorené rovnakým postupom ako originál ⁽¹⁾, okrem tých, ktoré sú uvedené v kategórii 1.
7. Fotografie a filmy a ich negatívy.
8. Inkunábuly a rukopisy vrátane máp a hudobných partitúr jednotlivo alebo v rámci zbierok ⁽¹⁾.
9. Knihy staršie ako 100 rokov jednotlivo alebo v rámci zbierok ⁽¹⁾.
10. Tlačené mapy staršie ako 200 rokov.
11. Archívy a ich akékoľvek časti akéhokoľvek druhu a na akomkoľvek médiu staršie ako 50 rokov.
12. a) Zbierky ⁽²⁾ a vzorky zo zoologických, botanických, mineralogických alebo z anatomických zbierok;
b) zbierky ⁽²⁾ historického, paleontologického, etnografického alebo numizmatického významu.
13. Dopravné prostriedky staršie ako 75 rokov.
14. Akékoľvek iné starožitné predmety nezahrnuté do kategórií A 1 až A 13, staršie ako 50 rokov.

Na predmety kultúrnej hodnoty v kategóriách A 1 až A 14 sa táto smernica vzťahuje iba v prípade, že ich hodnota zodpovedá finančným hraniciam uvedeným v bode B alebo ich presahuje.

B. Finančné hranice uplatniteľné na niektoré kategórie bodu A (v ECU)

HODNOTA: 0 (Nula)

- 1 (Archeologické predmety)
- 2 (Rozobrané pamiatky)
- 8 (Inkunábuly a rukopisy)
- 11 (Archívy)

15 000

- 4 (Mozaiky a kresby)
- 5 (Rytiny)
- 7 (Fotografie)
- 10 (Tlačené mapy)

⁽¹⁾ Staršie ako 50 rokov a nepatriace ich tvorcom.

⁽²⁾ Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci 252/84:

„Zberateľské predmety v zmysle č. 99.05 Spoločného colného sadzovníka sú predmety vhodné na zaradenie do zbierky, to znamená predmety, ktoré sú pomerne vzácne, obvykle sa nepoužívajú na svoj pôvodný účel, sú predmetom zvláštneho trhu s podobnými úžitkovými predmetmi a majú vysokú hodnotu.“

50 000

- 6 (Plastiky)
- 9 (Knihy)
- 12 (Zbierky)
- 13 (Dopravné prostriedky)
- 14 (Akékoľvek iné predmety)

150 000

- 3 (Obrazy)

Splnenie podmienok súvisiacich s finančnou hodnotou sa hodnotí pri žiadosti o navrátenie. Finančná hodnota je finančná hodnota predmetu v požiadanom štáte.

Dátum konverzie hodnôt v vyjadrených v ECU do národných mien uvedených v prílohe je 1. január 1993.
